

Nuotrauka: S. Lefnaer
Tekstas: S. Juzėnas



1

METŲ SUMEDĖJĘS AUGALAS
Paprastasis amalas (*Viscum album*)

Daugiametis medžių ir krūmų parazitas, kuris pakitusiomis šaknimis išiskverbia į kitų augalų stiebus ir šakas. Rutuliški žali amalo krūmai išryškėja rudenį ir žiemą, kai medžiai šeiminkai numeta lapus. Žmonėms vaisiai nuodingi, tačiau juos mėgsta lesti paukščiai.

Nuotrauka: S. May



2

METŲ PAUKŠTIS
Rudagalvė antis (*Aythya ferina*)

Patino snapas tamsus su pilka juosta, akys raudonos, galva ruda, krūtinė juoda, nugara pilka. Suaugusi patelė visa ruda, o pilka juostelė ant snapo siauresnė. Peri sekliuose, gausiai apaugusiuose vandens telkiniuose. Įrašyta į Lietuvos raudonąją knygą.

Nuotrauka: G. Kunz
Tekstas: A. Petrašiūnas



3

METŲ VABZDYS
Prožirninė kuprotoji cikada (*Gargara genistae*)

Gyvena sausose, šiltose buveinėse ant medingų pupinių šeimos augalų. Lietuvoje aptikta ant invazinio šluotinio raipsto. Geriausia ieškoti liepos ir rugpjūčio mėnesiais. Kūnas 4,5–5,5 mm ilgio, aptakus.

Nuotrauka: I. L. Gris
Tekstas: S. Juzėnas



4

METŲ AUGALAS
Smiltyninis gyslotis (*Plantago arenaria*)

Nuo kitų Lietuvoje augančių gysločių išsiskiria tuo, kad nesuformuoja pamatinių lapų skrotelės. Dėžutėse subręsta rudos sėklos, kurių luobelės vandenyje sugleivėja ir tampa lipnios. Ši savybė pritaikoma vidurių užkietėjimui gydyti. Dažnas Pietų Lietuvoje.

Nuotrauka: Z. Jokšienė
Tekstas: D. Bastytė



5

METŲ ROPLYS
Gyvavedis driežas (*Zootoca vivipara*)

Gyvena drėgnesnėse vietose nei labai panašus vikrusis driežas. Nededa kiaušinių – jauniklius atveda jau išperintus. Tai prisitaikymas išgyventi vėsiame klimate. Šis driežas vadinamas sėkmingiausiu driežu pasaulyje, nes jo paplitimo arealas yra pats plačiausias.

Nuotrauka: H. Hillewaert



6

METŲ ŽUVIS
Paprastasis kūjagalvis (*Cottus gobio*)

Aptinkama tik švariose, šaltavandenėse upėse. Jautrus deguonies stygiui ir vandens taršai, todėl yra geros ekologinės būklės indikatorius. Kūno spalva priklauso nuo pasirinktos buveinės – gali būti nuo labai šviesios iki visiškai juodos.

Nuotrauka: S. Leclerc
Tekstas: I. Jukonienė



7

METŲ SAMANA
Riestalapė raguotė (*Nowellia curvifolia*)

Stuomeninė kerpsamanė, aptinkama ant pradinių stadijų pūvančios spygliuočių medienos. Bežievius rąstus padengia plačiais žalsvais, rusvais ar rausvais patiesalais. Riestalapė raguotė yra kertinių miško buveinių indikatorinė rūšis. Nereta Lietuvoje.

Nuotrauka: G. Steiblys
Tekstas: A. Vilkas



8

METŲ VORAS
Raštuotasis lūšiavoris (*Oxyopes ramosus*)

Lengvai atpažįstamas pagal galvkrūtinės formą ir akis, išsidėsčiusias taisyklingu šešiakampiu. Mėgsta atviras šiltas vietas, dykvietes, smėlynus. Žolėse ieško grobio, kurį pagauna šuoliais. Voratinklio medžioklei nemezga. Patelės užauga iki 10 mm ilgio.

Nuotrauka: V. Knyva
Tekstas: E. Greimas



9

METŲ ŽINDUOLIS
Tamsusis šeškas (*Mustela putorius*)

Plėšrus kiauninių šeimos žinduolis. Dažniausiai maitinasi smulkiais graužikais ir paukščiais, tačiau kartais savo grobiui renkasi daugiau nei pats gali suvalgyti – kaimuose pjauna vištas. Žinomas dėl nemalonų kvapą sklaidžiančios liaukos pasturgalyje.

Nuotrauka ir tekstas: E. Kutorga



10

METŲ GRYBAS
Skleidžioji vaškaplutė (*Exidiopsis effusa*)

Beveik nepastebimas grybas, augantis trūnijančioje medienoje ir sukeliantis idomų reiškinį – išpūdingos formos ledo kristalų darinius, kurie vadinami ledo plaukais, ledo vilna ar ledo barzda. Dažniau pastebimas žiemą nestipriai pašalus.



— 2022 METŲ —
RŪŠIŲ DEŠIMTUKAS

Kviečiame pažinti, stebėti, kaupti paplitimo informaciją apie išrinktas metų rūšis bei buveinę. Informaciją teikite gamtininkų organizacijoms ir tinklalapyje www.inaturalist.org (projektas „2022 metų rūšių dešimtukas“).

METŲ BUVEINĖ
Karbonatinių smėlynų pievos



Nuotrauka: D. Mattulevičiūtė



LIETUVOS
GAMTOS
FONDAS



LIETUVOS MOKINIŲ
NEFORMALIOJO
ŠVIETIMO CENTRAS



VALSTYBINĖ SAUGOMŲ TERITORIJŲ
TARNYBA

Nuskaitę QR kodą rasite platesnius organizmų aprašymus